

Förenkla på rätt sätt!

Om man möter andraspråkstalare i valideringssituationer eller allmänna sammanhang på jobbet är det naturligt att man vill göra dem en tjänst genom att förenkla språket eller frågorna.

Det är naturligt att försöka få kommunikationen att fungera bättre genom att göra så, och det är snällt och bra, men det är lätt hänt att vi utgår från vad vi själva tyckte var svårt när vi lärde oss yrket, och förenklar därifrån. Det kan leda helt fel.

Man kanske tyckte att ordet "kondens" var svårt i början, och att ordet avfuktning är lättare att förstå. Ordet fukt lär man sig ju ganska tidigt, redan som barn. Därför kanske man byter ut ordet kondens mot avfuktning för att göra det enklare för den som är ny i språket.

Men många ord som infödda svenskar ser som svåra härstammar från latin, vilket betyder att de liknar samma ord på många europeiska språk. Just kondens är ett sådant ord. Det betyder att om du ersätter kondens med avfuktning gör du inte andraspråkstalaren en tjänst, utan faktiskt tvärtom.

Kom ihåg att vägen in i yrkesspråket ser helt annorlunda ut för en individ som kan yrket men som har ett annat modersmål, än för någon som kan språket men inte yrket.

Om din andraspråkstalande kollega har arbetat inom sam-

ma eller liknande bransch, är chansen stor att hen kan rätt mycket om kondens.

Tänk på att använda ord som faktiskt används på arbetsplatserna när du skriver valideringsfrågor. Som andraspråkstalare har man ofta ett begränsat ordförråd och saknar många synonymer som modersmålstalare fått med sig sedan barndomen.

När du ska förenkla är det sällan de yrkesrelaterade orden du ska fokusera på, utan runt-omkring-orden som du kanske till och med tar för givet att alla kan, till exempel "gå ut på" eller "bli av" eller "ta till sig".

Det här kallas partikelverb och är små fasta fraser som ofta innehåller små, korta och vanliga ord. När vi säger de här fraserna betonar vi ett särskilt ord och det förändrar betydelsen helt och hållet.

Ett exempel på det är skillnaden mellan att "slå på teven" och "slå på teven". Vårt språk är fullt av sådana här partikelverb och det är en ständig källa till svårigheter för andraspråkstalare.

Sammanfattning

- Det är bra att anpassa sitt språk för andraspråkstalare, men det finns risker med det.
- Många ord som vi tror är lätta är egentligen svåra, och vice versa.
- Vanliga fraser med korta ord är oftast mycket svårare än specifika yrkesrelaterade substantiv.
- Använd alltid de ord och uttryck som används ute på arbetsplatserna.